

- // Свобода. – 1995. – Ч. 136. – С. 1; 23-тя річниця відновлення Незалежності України / Прес-служба УККА // Міст. – 2014. – 07 серпня; Костенко Л. Прапор замайорів над містом / Ларіон Костенко // Міст. – 2014. – 28 серпня; Матлага В. Картерет відзначив п'яту річницю незалежності України / Василь Матлага // Свобода. – 1996. – Ч. 169. – С. 3; Павелчак В. Це наше з вами свято! / Володимир Павелчак // Час і Події. – 2006. – № 28. – 13 липня; Святкування 20-ї річниці незалежності України // Час і Події. – 2011. – № 37. – 14 вересня; Чикаго готується до відзначення відновлення державності України // Свобода. – 1995. – Ч. 144. – С. 3.
3. Климчак М. 35 років Іллінойському відділу УККА / Марія Климчак // Час і Події. – 2009. – № 17. – 30 квітня; Кухар Л. УККА Іллінойсу – 35 / Лариса Кухар // Час і Події. – 2009. – № 18. – 07 травня; УНІС відзначила 35-річчя // Міст. – 2012. – 24 травня.
 4. Правники ЗСА приєднуються до реформ комерційного законодавства в Україні / Прес-служба УККА // Свобода. – 1995. – Ч. 133. – С. 1, 3; УККА отримав фонди для громадсько-просвітнянської програми в Україні / Українська національна інформаційна служба // Свобода. – 1995. – Ч. 129. – С. 1; УККА співпрацює над комерційним правом в Україні / Прес-служба УККА // Свобода. – 1995. – Ч. 54. – С. 1.
 5. Участь голови УВКР у XXI Конгресі УККА // Міст. – 2012. – 11 жовтня.

УДК 35.078.3

Гайда Н. В.
аспірант ЮФ ТНЕУ
Науковий керівник: к.е.н., доцент,
доцент кафедри економічної безпеки
та фінансових розслідувань ЮФ
ТНЕУ, Вівчар Оксана Іванівна

ІНФОРМАЦІЙНІ ВІЙНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: БЕЗПЕКОЗНАВЧИЙ ВИМІР

В умовах гібридної війни саме “інформація” набуває матеріальної форми і володіння нею стає дуже важливим. Війна “інформації” стала одним з найнебезпечніших видів зброї. Користуватися компроматами, виливанням бруду, підкиданням неправдивої інформації, намагання за допомогою інформації ввести в оману стало для багатьох сенсом життя. Таким чином, інформація має вплив на цілі маси, тобто за умови вдалого маніпулювання свідомістю мас можна досягти практично будь-якої мети: знищити опонента, прибрати з дороги конкурентів чи розпалити війну, як це було з Іраком.

На основі опрацьованих літературних джерел встановлено, що інформаційна зброя – комплекс технічних та інших заходів, методів і технологій, спрямованих на встановлення контролю над інформаційними структурами потенційного противника, втручання у роботу його систем управління, інформаційних мереж та комунікацій з метою знищення або модифікації даних, дезінформації, поширення інформації спеціального призначення у системах формування громадської думки і прийняття рішень,

а також як сукупність засобів впливу на свідомість і психологічний стан політичних і військових структур, спецслужб та населення для протидії можливим інформаційним впливам іншої сторони [3, 15].

Слід зазначити, що в наш час економічні зв'язки і відносини усе більше набирають форму обміну знаннями, а не обміну товарами. А засоби масової комунікації самі є новими “природними ресурсами”, що збільшують багатства суспільства. Тобто боротьба за капітал, простори збуту тощо відходять на другий план, а головним зараз стає доступ до інформаційних ресурсів, знань, що призводить до того, що війни ведуться вже більше в інформаційному просторі та за допомогою інформаційних видів озброєнь. Глобалізація інформаційних ресурсів стає визначальним фактором існування та виживання сучасної цивілізації.

Слід підкреслити, що стратегії глобального інформаційного протиборства лежать в основі аналітичних розробок дослідницьких інституцій різних країн, метою яких є саме забезпечення інформаційного лідерства у сфері міжнародної безпеки. За результатами досліджень аналітики виділяють такі моделі системи глобальної інформаційної безпеки:

Перша модель. Створення абсолютної системи захисту країни-інформаційного лідера проти будь-якого виду наступальної інформаційної зброї, що обумовлює об'єктивні переваги в потенційній інформаційній війні, змушує інші країни шукати альянсу у військово-інформаційних діях з країною-інфолідером. При цьому може бути використано систему жорсткого контролю над інформаційним озброєнням противника на підставі потенційних міжнародних документів з інформаційної безпеки.

Друга модель. Створення значної переваги держави-потенційного ініціатора інформаційної війни в наступальних видах озброєнь, у знешкодженні систем захисту держави-противника засобами інформаційного впливу, координація дій із союзними державами з використаннями визначених засобів інформаційної зброї для ідентифікації джерел і типів інформаційних загроз.

Третя модель. Наявність кількох країн-інфолідерів та потенційного протиборства між ними, визначення фактору стримування експансії інформаційних загроз, забезпечення в перспективі домінування однієї з держав у сфері міжнародної інформаційної безпеки з можливостями значного впливу на глобальну інфосферу та переважного права вирішення проблем глобального світопорядку.

Четверта модель. Всі конфліктуючі сторони використовують транспарентність інформації для формування ситуативних альянсів, для досягнення переваг локальних рішень, які спроможні заблокувати технологічне лідерство, для використання можливостей інфраструктури на окремих територіях з метою організації внутрішнього конфлікту між опозиційними силами (політичні, сепаратистські, міжнаціональні конфлікти) для проведення міжнародних антитерористичних інформаційних операцій.

П'ята модель. Протиборство світової спільноти та міжнародної організованої злочинності, здатної контролювати перебіг політичних, економічних, суспільних і, зрештою, цивілізаційних процесів. Можливість такої моделі передбачена в дослідженні Національної ради розвідки США “Mapping the global future” – 2020 у версії “Коло страху” (“Cycle of fear”), яка є найбільш песимістичним сценарієм майбутнього світової спільноти.

В таких умовах функціонування відзначимо, що одним із завдань інформаційно-психологічної війни є відірвати суспільну свідомість від реальності, змусити людей діяти неадекватно. Слід зазначити, що до числа суб'єктів інформаційних війн в сучасному глобалізаційному вимірі відносяться: держави, їх союзи та коаліції; міжнародній організації; недержавні незаконні (у тому числі незаконні міжнародні) збройні формування та організації терористичної, екстремістської, радикальної політичної, радикальної релігійної спрямованості; транснаціональні корпорації; віртуальні соціальні спільноти; медіа-корпорації; віртуальні коаліції [1].

Так, з практичної точки зору, заборонити розробку та використання інформаційної зброї неможливо. Обмежити зусилля багатьох країн з формування єдиного глобального інформаційного простору також нереально. Проте цілком можливо підписати розумні погодження, які б опиралися на міжнародне право та мінімізували загрозу застосування інформаційної зброї.

Концепція міжнародної інформаційної безпеки визначає критичні структури, які, в першу чергу, зазнають впливу в умовах інформаційного протиборства. Найбільш вразливими вважаються політична, суспільна, економічна, військова, науково-технологічна, духовна сфери життєдіяльності суспільства.

Необхідною умовою є формування стратегії інформаційної війни, яка є загальним планом ведення інформаційної війни. Розроблення стратегії зводиться до чіткого окреслення низки елементів ворожої інформаційної структури, на яких буде спрямовуватись інформаційний вплив, їхніх властивостей і потенційних можливостей, засобів інформаційного впливу та заходів щодо забезпечення інформаційної безпеки власної інформаційної структури [2].

Неможливо залишити поза увагою те, що спроможність країни боротися зі сучасними інформаційними загрозами впливає на її образ на міжнародній арені. Феномен міжнародної інформаційної безпеки обумовлюється стратегічною спрямованістю інформаційних озброєнь проти критично важливих структур життєдіяльності і функціонування міжнародного співтовариства, визнання інформаційної зброї як нового глобального виду зброї масового ураження, катастрофічного за наслідками свого застосування [4].

Підсумовуючи вище описане, зазначимо, що проблематика міжнародної інформаційної безпеки є вагомою складовою загальних проблем національної, регіональної та глобальної політики у сфері міжнародних інформаційних відносин і проявом тенденцій нових глобальних викликів і глибинних процесів глобалізації комунікацій.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Вівчар О. І. Перманентна генерація розвитку рейдерства в контексті деструктивних економічних явищ / О. І. Вівчар // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – Випуск III (55). – Чернівці, 2014 – С. 44-47.
2. Vivchar O. Integrated management system of financial and economic security business under conditions of post-crisis recovery [“National Economic Reform: experience of Poland and prospects for Ukraine”. Part 3. Business management strategies] / O. Vivchar. – Collective monograph. – Vol. 3.

“Izdevnieciba “Baltija Publishing” – Kielce, Poland – 2016. – 460 p. (p. 183-197).

3. Міжнародна інформаційна безпека: Сучасні виклики та загрози [Текст]. – К.: Центр вільної преси, 2006. – 916 с.
4. Щепанківський В. Г. Інформаційна безпека як складова сучасного образу країни / В. Г. Щепанківський // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – Випуск 102 (Частина I), 2011 – С.219-298.

Гнасевич Н. В.,

к.ф.н., доцент кафедри філософії та
політології ТНЕУ

Рудакевич О. М.

к.ф.н., доцент кафедри психології та
соціальної роботи ЮФ ТНЕУ

ВПЛИВ ПОЛІТИЧНОЇ ПРОПАГАНДИ В ІНФОРМАЦІЙНО- ПСИХОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЯХ: ПРИНЦИПИ, ФОРМИ ТА ЗАСОБИ ВПЛИВУ

Намагаючись вплинути на суперника, політики поряд з використанням чинника сили економічного та дипломатичного тиску дедалі частіше вдаються до використання методів непрямой дії. Одним з таких методів є активне проведення інформаційно - психологічних операцій, а саме застосування політичної пропаганди в засобах масової інформації. Придатність інформаційно-психологічних операцій для геополітичної експансії російський дослідник А. Манойло пояснює, зокрема, тим, що «їх використання як інструменту зовнішньої політики не призводить до виникнення прямої воєнної конфронтації з державами, що стали жертвами такої агресії, і в цілому мирні відносини з ними зберігаються, незважаючи на завдану значну шкоду, яку можна порівняти з втратами через ведення бойових дій на території цих держав. Тому переваги інформаційно-психологічної агресії в інформаційному суспільстві порівняно з агресією військовою, економічною чи політичною роблять операції інформаційно-психологічного впливу основною формою експансії, використовуваної політичним керівництвом держави для поширення свого впливу на інших суб'єктів геополітичної конкуренції з метою захисту національних інтересів і забезпечення державної безпеки» [2;117].

Суб'єктом таких операцій зазвичай є розвинені країни або країни, які в ході модернізації досягли значних успіхів та освоїли останні досягнення постінформаційних суспільств. Об'єктами експансії є держави, які характеризуються: а) відносною політичною відкритістю та включеністю у глобальні процеси обміну капіталами та інформацією; б) етнічною, расовою, конфесійною, ідеологічною строкатістю; в) слабкими, або нерозвиненими політичними інститутами та інститутами сектору безпеки [4;35].

В більшості країн світу в тій чи іншій державі існує відповідний орган, що займається державною пропагандою (як внутрішньою, так зовнішньополітичною). Наприклад в Росії існує відповідне міністерство (Министерство связи и массовых коммуникаций Российской Федерации), що